

PROTOKOLL

fra

møte i Omsetningsrådet

tirsdag 13. september 2016 kl. 08:30

på

Sakrisøy, Lofoten

Møtet hevet kl 09:30

Til stede:	Björg Tørresdal, Lars Petter Bartnes, Arne Lofthus (varamedlem for Ann Merete Furuberg), Eugen Tømte (varamedlem for Kristin Taraldsrud Hoff), Oddhild Saure (varamedlem for Anne Jødahl Skuterud), Sigrid Helland, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Sveinung Svebestad, Trond Reierstad og Vibeke Andersen
Forfall:	Kristin Taraldsrud Hoff, Ann Merete Furuberg, Anne Jødahl Skuterud og Jan-Egil Pedersen (varamedlem kunne heller ikke møte)
Fra Landbruksdirektoratet:	Jørn Rolfsen, Nina Strømnes Rodem, Elsebeth Hoel, Ida Louise Bjønness, Siv Heia Uldal, Bjørn Skjeppe, Lise Wirstad Dynna, Merete Longva Bjerke, Hege Heiberg og Anders Leine

Saksliste

057/16	Godkjenning av innkalling og dagsorden	2
058/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
059/16	Orientering fra markedsregulator	6
060/16	Omsetningsrådet - Endret representasjon fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag	8
061/16	Oppdatering av modellar for prognosering av areal og dekaravling i korn	9
062/16	Resultat og regnskapsrapport for prosjekt Optimal produksjon av mjølk og storfekjøtt	12
063/16	Delegasjon av adgangen til å fastsette omsetningsavgift ved skjønn	14
064/16	Delegerte saker - rapportering til Omsetningsrådet 13.09.2016	20

Saksnr.: 057/16	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 16/45651-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter ble sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene ble også lagt inn i det elektroniske arbeidsrommet. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Dagsorden ble også sendt medlemmene per post.

Saksnr.: 058/16	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 16/45651-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 23.08.2016 godkjennes

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Saksnr.: 059/16	Sektor: Kjøtt, egg, fjørfekjøtt, korn og melk	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 16/45651-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatoren:

- Korn Oddhild Saure
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Sveinung Svebestad
- Melk Trond Reierstad

Svebestad orienterte om det felles innspillet fra Nortura og KLF til Landbruks- og matdepartementet om en ny ordning for markedsbalansering på kjøtt og egg.

Presentasjonene fra Svebestad og Reierstad legges ut i det elektroniske arbeidsrommet etter møtet.

Saksnr.: 060/16	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Omsetningsrådet - Endret representasjon fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Saksnr.: 16/23450-8

Beskrivelse

I brev av 16.08.2016 og 23.08.2016 har Landbruks- og matdepartementet gjort endringer i Omsetningsrådets representasjon.

Arne Lofthus er fra og med 15.08.2016 til og med 31.12.2017 oppnevnt som nytt varamedlem fra Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Han erstatter Modulf Aukan.

Per Skorge er fra og med 25.08.2016 til og med 31.12.2017 oppnevnt som nytt varamedlem fra Norges Bondelag. Han erstatter Kristin Ianssen.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev datert hhv. 16.08.2016 og 23.08.2016 fra Landbruks- og matdepartementet

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Endringene i Omsetningsrådets sammensetning fra 15.08.2016 og 25.08.2016 tas til orientering.

Saksnr.: 061/16	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Oppdatering av modellar for prognosering av areal og dekaravling i korn	Saksnr.: 13/28652-9

Beskrivelse

Omsetningsrådet innvilget i sak 60/13 200 000 kroner over fondet for omsetningsavgift for korn til prosjekt Oppdatering av modeller for areal- og avlingsestimering i 2014. Dette var en oppdatering av eksisterende datamodeller som Norske Felleskjøp benytter i sitt arbeid ved fastsetting av avlingsprognoser for korn. Modellene bygger bl.a. på historiske avlings- og arealtall samt værdata. Modellene ble opprinnelig utviklet i perioden 2006 til 2010 og ble finansiert fra fondet for omsetningsavgift korn.

Norske Felleskjøp har oversendt regnskap og sluttrapport for prosjektet.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 hjemlet i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra NFK av 8. april 2015.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskap og sluttrapport for prosjektet Oppdatering av modeller for prognosering av areal og dekaravling i korn i regi av Norske Felleskjøp godkjennes, og 200 000 kroner belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Oppdatering av modellar for prognosering av areal og dekaravling i korn

Norske Felleskjøp leverte 8. april 2015 en sluttrapport for prosjektet Oppdatering av modeller for areal og avlingsestimater. Ved en misforståelse ble ikke saken behandlet av Landbruksdirektoratet før nå.

Omsetningsrådet vedtok 10.12.2013 sak 60/13 å tildele 200 000 kroner til prosjektet over omsetningsavgiften for korn i 2014. Prosjektet var en oppdatering av datamodeller som NFK benytter i sitt arbeid ved fastsetting av avlingsprognoser for korn. Modellene bygger bl.a. på historiske avlings- og arealtall samt værdata. Av denne grunn var det behov for oppgradering av modellene bl.a. med de senere års avlings- og arealtall samt værdata.

Norske Felleskjøp har mottatt sluttrapport og regnskapsrapport for prosjektet utarbeidet av Bioforsk. Bioforsks regnskap for 2014 er revidert av riksrevisjonen.

Landbruksdirektoratet vurdering

Det er de tidlige prognosene (første halvdel i august) det knytter seg størst usikkerhet til, siden det på dette tidspunktet normalt er høstet minimalt med korn. Prognoser for tilgang av norsk korn tidlig i sesongen danner grunnlaget for markedsregulators forslag til omsetningsavgift og for forslag til importkvoter. Videre danner prognosene grunnlag for iverksetting av eventuelle avsetningstiltak. Det er derfor av stor betydning å sikre best mulig kvalitet på prognosene. Gode prognoser tidlig i sesongen gir videre både matmel- og kraftfôrindustrien forutsigbarhet mht. tilgang på råvarer. Dette gir industrien mulighet til bedre utnytting av norsk korn gjennom bedre planlegging av resepter. Samlet er prognosene et grunnleggende verktøy som er av stor betydning for å kunne gjennomføre markedsreguleringen på en effektiv måte. I denne sammenheng er økt forbruk av norsk korn en primær oppgave.

Som bidrag til å bedre kvaliteten av augustprognosen ble det i perioden 2006 til 2008 gjennomført et prosjekt i regi av Bioforsk, Tidlige prognoser for kornavling ved bruk av værdata. Det ble søkt Omsetningsrådet om støtte til prosjektet, og på møtet 22.11.2005, sak 26/05 ble det bevilget kr 1 300 000 fra fondet for omsetningsavgift korn. I prosjektet ble det utviklet en prognosemodell for fastsetting kornavling pr. dekar basert på historiske data for vær og avling samt værdata i prognosesesongen. Siden modellen bygger på historiske, data gir den sikrere resultater dess flere år som er benyttet. Ved etablering av modellen ble det benyttet data for perioden 1989-2008. Det ble da tatt høyde for å oppdatere modellen hvert 5. år.

Beregning av tilgangsprognosen for korn er basert på avling pr. dekar og areal for hver kornart. Arealprognosene var i tidligere år hovedsakelig basert på omsatt og leierenstet såkorn av de ulike artene og senere supplert med arealtall fra elektroniske registrerte søknader om produksjonstilskudd. Siden det forelå et forbedringspotensial mht. kvaliteten på arealprognosene, foreslo Bioforsk å etablere et nytt prosjekt, Beregning av kornareal ut fra historiske data. I dette prosjektet ble det utviklet matematiske/statistiske modeller for arealberegning av hver kornart der en benyttet sammenhenger mellom historiske data på tilsvarende måte som i det tidligere omtalte prosjektet Tidlige prognoser for kornavlingene ved bruk av værdata.

Prosjektet Beregning av kornareal ut fra historiske data ble gjennomført i regi av Bioforsk i 2009 og i 2010. Siden modellen bygger på historiske data gir den sikrere resultater dess flere år som er benyttet. Ved etablering av modellen ble det benyttet data for perioden 1995-2010. Det ble da tatt høyde for å oppdatere også denne modellen hvert 5. år.

For ytterligere detaljer vises det til vedlagte rapport fra Bioforsk.

Etter direktoratets vurdering har Bioforsk levert oppdateringen av prognosemodellen som bestilt, og dokumentert dette med en detaljert projektrapport inkludert prosjektrekskap. Vi anbefaler at prosjektet sluttrapporten og bevilgningen godkjennes.

Saksnr.: 062/16	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Resultat og regnskapsrapport for prosjekt Optimal produksjon av mjølk og storfekjøtt	Saksnr.: 13/28650-15

Beskrivelse

Norske Felleskjøp søker om endelig godkjenning av prosjektmidler tildelt som faglige tiltak til prosjektet Optimal produksjon av mjølk og storfekjøtt. Det fullstendige navnet på prosjektet er Strategier i mjølke- og storfekjøttproduksjon for å møte behovet for mat basert på klima- og kostnadseffektiv utnyttelse av innenlandsk fôr.

Prosjektet var et samarbeidsprosjekt mellom Tine, Norske Felleskjøp, Nortura og Geno. Det ble ledet av Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap (IHA). Andre aktive deltagere i prosjektet var NILF og Irish Agriculture and Food Development Authority (IAFDA). Samlet kostnadsramme for prosjektet var på 4,5 mill. kroner. Forskningsår det bidrog med 4,1 mill. kroner og private aktører med 0,4 mill. kroner.

Prosjektet startet i 2013. Omsetningsrådet har godkjent å støtte prosjektet med 58 500 over omsetningsavgiften for korn, i møtet 10.12.2012 (sak (50/12) og tilsvarende beløp for 2014 i møtet 10.12.2013 (sak 59/13).

Sluttrapport for prosjektet er levert, og regnskapet for NMBU er revidert av Riksrevisjonen.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 hjemlet i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Norske Felleskjøp av 23.02.2016

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Sluttrapportering fra prosjektet Optimal produksjon av mjølk og storfekjøtt godkjennes, og 117 000 kroner belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Resultat og regnskapsrapport for prosjekt Optimal produksjon av mjølk og storfekjøtt

I brev av 23.02.2016 dokumenterer Norske Felleskjøp at et prosjekt som er tildelt midler over omsetningsavgiften for korn er slutført. Landbruksdirektoratet legger frem saken som en endelig godkjenning av tildelte prosjektmidler.

Bakgrunnen for prosjektet var St. Meld. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken, der en av målsettingene var å øke norsk matproduksjon i hovedsak basert på bærekraftig utnytting av norske ressurser. Fra prosjektsøknaden siteres følgende: "I dette prosjektet skal vi belyse hvordan produksjonsintensiteten og produksjonsomfanget i storfeproduksjonene virker i forhold til disse målene for landbruks- og matpolitikken".

Prosjektperioden var fra 01.01.13 til 30.04.15.

Fra direktoratets vurderinger, som er gjengitt i protokollen fra møtet i Omsetningsrådet 10.12.2012, sak 50/12, vedrørende søknaden av 17.10.2012 med prosjektbeskrivelse, går det fram at kunnskapen som prosjektet skal få fram, vil være et viktig grunnlag for utformingen av virkemidlene i landbruket framover. Prosjektet vil bidra med viktig kunnskap for at norsk jordbruk skal kunne oppfylle de vedtatte målsettingene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte basert på norsk fôr. Videre presiseres det at verdiskapingspotensialet ved økt produksjon (mjølk og storfekjøtt) og økt fôrproduksjon (grovfôr og korn) er betydelig.

De vedlagte 4 artiklene fra Buskap i 2014 og 2015, viser at prosjektet har bidratt til å belyse viktige problemstillinger, og dermed oppfylt hovedmålet: «Evaluere på et vitenskapelig basert grunnlag hvordan ulike intensiteter og produksjonssystemer i mjølke- og kjøttproduksjonen slår ut i forhold til å møte behovet for mat basert på en klimavennlig og kost effektiv utnyttelse av nasjonale fôrressurser.»

Forskningsrådet har tildelt prosjektet 4,1 mill. kroner, og private aktører har bidratt med 400 000 kroner. Prosjektsøknaden er revidert av økonomi- og planansvarlig ved institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, sluttrapport er levert og regnskapet for NMBU er revidert av Riksrevisjonen.

Basert på dette anbefaler Landbruksdirektoratet at tildelingen av 117 000 kroner over omsetningsavgiften for korn til omtalte prosjekt godkjennes.

Saksnr.: 063/16	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Delegasjon av adgangen til å fastsette omsetningsavgift ved skjønn	Saksnr.: 16/44634-1

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet krever inn omsetningsavgift. For å effektivisere og bedre saksbehandlingen, ber Landbruksdirektoratet om å få tildelegert myndighet til å kunne fastsette avgiftssummen ved skjønn etter omsetningsloven § 8. Det vil etter forslaget til vedtak være klagerett til Omsetningsrådet.

Hjemmel

- Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven) §§ 3, 7 og 8.
- Forskrift 20 desember 1996 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift (innkrevingsforskriften) §§ 3, 5 og 6.

Forutsetninger

Vedlegg

1. Sak 12 fra Omsetningsrådsmøte 14. juni 2000.
2. Sak 59/10 fra Omsetningsrådsmøte 5. oktober 2010
3. Sak 21/16 fra Omsetningsrådsmøte 14. april 2016

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådets myndighet til å fastsette avgiftssummen etter skjønn i henhold til omsetningsloven § 8, delegeres til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet gir årlig en orientering med oversikt over vedtak om fastsetting av omsetningsavgift til Omsetningsrådet.
2. Landbruksdirektoratets skal i vedtak om fastsetting av omsetningsavgift opplyse om at det er klageadgang for vedtaket. Klageorganet er Omsetningsrådet, og klagefristen er tre uker.
3. Det kreves ikke inn avgift for produsenter med 50 eller færre høner.

Delegasjon av adgangen til å fastsette omsetningsavgift ved skjønn

Sakens bakgrunn

Litt historikk

I omsetningsloven § 3 femte ledd står det at Omsetningsrådet kan legge oppgavene med å kreve inn avgiftsmidler til det organet som departementet bestemmer. Av innkrevingsforskriften § 2 følger det videre at avgift innkreves av Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt. Fram til år 2000 hadde Omsetningsrådet et eget sekretariat som sto for innkreving av omsetningsavgiften. Etter 1. juli 2000 ble Omsetningsrådets sekretariatsfunksjon overført til SLF. Vedtak i sak 12 fra Omsetningsrådets møte den 14. juni 2000 lød «Omsetningsrådet registrerer at Omsetningsrådet sin instruksjonsrett over sekretariatsfunksjonen vert oppretthalden. Oppgåvene som Omsetningsrådet sitt sekretariat utfører for Omsetningsrådet, vert overført til Statens Landbruksforvaltning frå 1.7.2000.»¹

Vedtaket er tolket og praktisert som en fullmakt for at SLF, nå Landbruksdirektoratet, krever inn omsetningsavgift. Rådet hadde ikke hjemmel til å delegere annen vedtaksmyndighet enn innkreving av avgifter før i 2010.² Omsetningsrådet behandlet derfor et stort omfang av rutinemessige saker. Det ble stilt spørsmål til hensiktsmessigheten av dette, og problemstillingen ble utredet. Dette resulterte i en lovendring i omsetningsloven § 3, der det ble innført en hjemmel for at Omsetningsrådet kan delegere vedtaksmyndighet for ikke-prinsipielle saker til organet som forbereder saker for rådet og som krever inn avgiftspengene. Det følger av forarbeidene til lovendringen at en sak kan anses for å være av ikke-prinsipiell karakter selv om den inneholder elementer av skjønn.³

Av omsetningsloven § 8 siste punkt fremgår det at «Kan det ikkje etter dei oppgåvene og andre opplysningar som ligg fyre, fastsetjast sikkert kor stor avgiftssummen er, skal Omsetningsrådet etter sitt skyn fastsetja summen med endeleg verknad.»

Grensen mellom hva som regnes som ordinær avgiftsinnkreving etter § 3, og når det kreves at Omsetningsrådet fastsetter avgiften etter sitt skjønn etter § 8, er ikke klar. Ved direktosalg av egg og kjøtt, vil fastsetting av avgifter kunne sies å inneha et relativt stort preg av skjønn. Gjennom Landbruksdirektoratets praksis har grensen mellom innkreving og skjønnsfastsettelse gått der direktoratet og produsenten har blitt enige om beregningsgrunnlaget for avgiften. Der det ikke har vært enighet, har rådet foretatt en skjønnsmessig fastsettelse av avgiften. Skjønns sakene for 2008 ble behandlet i Omsetningsrådets møte den 1. desember 2009. Følgende ble tilføyd i sak 56/09: «Omsetningsrådet ber SLF vurdere saksbehandlingen knyttet til ordningen med tanke på effektivisering.»

Rådets anmodning resulterte i sak 59/10 fra møte i OR 5. oktober, hvor det ble informert om en rekke effektiviseringstiltak hos Landbruksdirektoratet for å redusere mengden av ikke-prinsipielle enkeltsaker til rådet.

I forbindelse med omsetningsrådssaken fra oktober 2010, ble muligheten for å delegere skjønnsmessig fastsettelse av omsetningsavgift vurdert av SLF. SLF kom da til at det ikke er noe juridisk til hinder for at denne myndigheten kunne delegeres til SLF. Etersom sakene har et stort innslag av skjønn, ønsket imidlertid ikke SLF myndighet til å fastsette

¹ Vedlegg 1

² Ot.prp. nr. 47 (2008-2009), kapittel 7.1.

³ Ot.prp. nr. 47 (2008-2009), kapittel 7.4, s. 24: «Departementet foreslår at delegasjonsadgangen kun skal knytte seg til saker av ikke-prinsipiell karakter. I høringsnotatet ble det gjengitt to eksempler på beregningstekniske oppgaver som departementet mener er egnet for delegasjon, fordi regelverket gir lite rom for skjønn. Departementet ønsker imidlertid å presisere at en sak etter forholdene kan anses for å være av ikke-prinsipiell karakter selv om den inneholder elementer av skjønn. Etter departementets oppfatning må det, innenfor de ovennevnte rammer, i stor grad være opp til rådet selv å definere hvilke saker som er egnet for delegasjon.»

omsetningsavgift skjønnsmessig. Dette ble begrunnet med at det er et høyere innslag skjønn i fastsettelsessakene som har kommet opp i Omsetningsrådet enn eksempelsakene nevnt i forarbeidene til lovendringen i 2010. SLF mente dessuten at siden skjønnsmessige fastsettelser etter omsetningsloven § 8 er med «endeleg verknad», talte det for å anbefale Omsetningsrådet å fortsette å fastsette avgiftssummen når det kreves skjønn. Omsetningsrådet støttet denne vurderingen.

I 2013 ble det foretatt en ytterligere effektivisering i Landbruksdirektoratets praksis for innkreving av omsetningsavgift ved direktesalg av egg utenom listeførte eggpakkerier. Denne effektiviseringen skjedde ved en inkurie uten at Omsetningsrådet ble informert om det.

Dagens praksis for innkreving av omsetningsavgift på egg

Det største delen av norskproduserte egg omsettes via listeførte eggpakkerier – dvs. godkjente omsetningsledd med skriftlig avtale om løpende mottak av egg fra minst fire produsenter utenom egen virksomhet. Omsetningsavgiften for eggene som omsettes via disse omsetningsleddene kreves da inn av eggpakkeriene.

En liten andel av eggkvantumet omsettes som såkalt direktesalg. Direktesalget foregår fra produsent til forbrukere, restauranter, butikker eller eggpakkerier som ikke er listeførte. I disse direktesalgstilfellene kreves omsetningsavgiften inn hos produsentene, og omsetningsavgift skal kreves inn på all omsetning av egg.

Avgiften beregnes på bakgrunn av antall verpehøner produsenten har søkt om produksjonstilskudd for. Landbruksdirektoratet legger til grunn at en høne legger 18 kg egg i året, hvorav 108 kg egg trekkes fra til eget forbruk per år per jordbruksforetak. I tilfellene hvor produsenter ikke kan dokumentere et eventuelt avvik mellom antall verpehøner og leveranser til eggpakkeri eller det er uenighet om eggproduksjonen, må avgiftsgrunnlaget fastsettes ved skjønn.

Gjennomsnittsproduksjonen på 18 kg per høne per år som blir lagt til grunn, er beregnet på bakgrunn av tall innhentet fra næringen om gjennomsnittlig eggproduksjon. Det tas også høyde for normal utskiftning av høner i løpet av et produksjonsår.

Ved salg av rugeegg beregnes det ingen omsetningsavgift. Dette følger av langvarig praksis, og begrunnes i en tolkning av formålet bak omsetningsloven. Avgiften kreves heller ikke inn for produsenter med mindre enn 30 høner. Begrunnelsen for taket på 30 høner, er at Landbruksdirektoratet ønsker å unngå ressurskrevende innkreving av avgift fra hobbyprodusenter, se vedlegg 2.

Under følger et eksempel på hvordan omsetningsavgift for egg beregnes.

Direktesalg:	Eksempel:
Antall høner i søknad om produksjonstilskudd x kg per år	7500 x 18 kg = 135 000 kg
- Lvert til eggpakkeri, kg	
- Eget forbruk, kg	- 130 000 kg
= Beregnet direktesalg, kg	- 108 kg
	= 4 892 kg

Landbruksdirektoratet godtar i dag anførte avvik fra de beregnede direktesalg på 20 prosent, selv om avviket ikke er dokumentert. Årsaken til at slike avvik godtas, er at sykdom, små endringer i lys og inn klima, førkvalitet mv. kan ha stor innvirkning på produksjonen. Det

kan også være grunnlag for avvik knyttet til at eggproduksjonen er lav de første ukene med verping, og opphold mellom innsett. Normal periode uten produksjon mellom innsett er 8 uker. Med reguleringstiltaket førtidsslakting blir det en lengre periode før innsett av nye verpehøner. Landbruksdirektoratet får informasjon om hvilke produsenter som har deltatt i tiltaket førtidsslakting av verpehøner, og benytter denne informasjonen ved fastsetting av avgiftsgrunnlaget for omsetningsavgiften.

Som et tiltak for å effektivisere saksbehandlingen, la Landbruksdirektoratet i 2013 om rutinene. Fram til år 2013 fikk produsentene som ikke innga informasjon om et avvik mellom antall høner og leveranser til eggpakkeri, avgiften fastsatt ved skjønn av Omsetningsrådet. Etter 2013 ble de skjønnsmessige fastsettelsessakene avgjort og innkrevet direkte av Landbruksdirektoratet, og sakene ble ikke lagt fram for rådet. Ved nærmere undersøkelser kan det se ut som om hjemmelen for denne praksisen er uklar.

Landbruksdirektoratet legger nå beregningen av et eventuelt direktesalg automatisk til grunn dersom eggprodusenten ikke innrapporterer annen informasjon som forklarer et eventuelt avvik mellom antall høner og leveranser til listeførte eggpakkerier. Dette må gjøres innen en fastsatt frist, og beregningsbrev og rapporteringsskjema sendes ut i samme brev. Produsentene får Landbruksdirektoratets beregning av det antatte direktesalget, og de kan enten bestride beregningen eller bekrefte beregningen aktivt eller passivt. Beregningen bekreftes aktivt ved å krysse av for at beregningen godtas. I brevet produsentene får tilsendt, opplyser vi om at dersom produsenten ikke svarer innen den oppgitte fristen, vil «avgiftene du skal betale bli fastsatt ut fra beregningen under, og du får ikke distriktstilskudd som du har krav på for ditt eventuelle direktesalg. Du får tilsendt faktura.»

Omsetningsrådet har som følge av denne omleggingen ikke foretatt skjønnsmessige fastsettelser av omsetningsavgift for egg etter 2013. Eggprodusentene som til nå har klaget på beregningen av direktesalget har fått medhold. Dette skyldes i hovedsak at Landbruksdirektoratet har godtatt klagers anførsler og/eller at Landbruksdirektoratet godtar et visst slingringsmonn når det gjelder udokumenterte avvik.

På fakturaen produsentene mottar, varsles de om at innkreving av omsetningsavgift er å anse som et enkeltvedtak, og at det er klagerett til Omsetningsrådet.

Litt om forskningsavgift

Forskningsavgiften er en lovpålagt avgift som legges på norskproduserte og importerte landbruksprodukter som brukes i produksjon av nærings- og nytelsesmidler. Avgiften kreves inn av Landbruksdirektoratet og går inn i fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. Forskningsavgiften brukes til forskning på landbruksprodukter brukt til produksjon av eller som næringsmiddel.

Ved direktesalg av egg uten bruk av pakkeri, skal produsenten på basis av en samlet oppgave over produsert mengde for foregående år, betale forskningsavgift til Landbruksdirektoratet i tillegg til omsetningsavgift. Dersom oppgaven ikke kommer i rett tid, kan Landbruksdirektoratet fastsette avgiftsgrunnlaget ved skjønn, jf. forskrift om forskningsavgift § 8. Vedtaket kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter bestemmelsene i forvaltningsloven.

Fastsettelse av forskningsavgift følger altså ordinær toinstansbehandling, med klageadgang etter forvaltningsloven. Omsetningsavgiften fastsettes derimot i rådet etter omsetningslovens bestemmelser, uten klageadgang. Omsetningsavgift og forskningsavgift kreves inn på samme avgiftsgrunnlag.

Dagens praksis for innkreving av omsetningsavgift på kjøtt

I senere tid har det oppstått et behov for å fastsette avgiftene for kjøtt etter skjønn. Dette kommer av at flere aktører nå produserer og slakter kjøttet selv før kjøttproduktene selges

direkte fra produsent.

Hvordan beregningsgrunnlaget for omsetnings- og forskningsavgift fastsettes for fjørfekjøtt fremgår av sak 21/16 fra Omsetningsrådets møte 14. april 2016. Landbruksdirektoratet utarbeider for tiden reviderte rutiner for skjønnsmessig beregning av forskningsavgift for egg og kjøtt. Disse rutinene vil også kunne legges til grunn ved en skjønnsmessig fastsetting av beregningsgrunnlaget for omsetningsavgift dersom denne myndigheten delegeres til Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratets vurdering

Delegasjon av myndighet til å fastsette avgiftssummen etter skjønn

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er det hjemmel i omsetningsloven § 8, jf. § 3 femte ledd siste punkt, til å delegerer myndighet til å fastsette omsetningsavgift etter skjønn til Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet legger til grunn at Omsetningsrådet først og fremst ønsker å benytte tid og ressurser på de større, prinsipielle sakene om bruken av avgiftsmidlene og markedsreguleringen. Siden Omsetningsrådets behandling av skjønnsmessig fastsetting av avgiftssummen ved direktesalg av egg i 2010, har Landbruksdirektoratet foretatt en fornyet vurdering av problemstillingen. Å fastsette beregningsgrunnlaget for omsetnings- og forskningsavgift er ikke saker som er av en slik karakter der det vil være behov for plenumsbehandling. Fastsettingsvurderingen har preg av detaljert saksbehandling, og det har heller ikke vært diskusjon om beregningene i rådsmøtene. Skjønnen som utøves av rådet er dessuten over beregningsgrunnlaget for avgiften i enkeltsaker, og ikke over prinsipielle sider ved avgiftsinnkrevingen. Videre tilsier effektivitetshensyn at skjønnsmessig fastsetting av beregningsgrunnlag for avgiften primært bør behandles av én ansatt i forvaltningen fremfor av rådet i plenum.

At det formelt foretas den samme vurderingen av beregningsgrunnlag for forsknings- og omsetningsavgift, taler også for at sakene behandles samtidig av samme saksbehandler i Landbruksdirektoratet. Dette vil føre til en enhetlig og konsekvent saksbehandling, samt likebehandling av produsentene. Landbruksdirektoratet mener det er uheldig at to ulike forvaltingsorganer kan risikere å komme til forskjellige resultater beregnet på samme faktum i en enkeltsak. Delegert myndighet til Landbruksdirektoratet vil i så måte minimere utfordringene ved at ulike organer i dag har kompetansen til å fastsette avgifter med samme beregningsgrunnlag ved skjønn.

En ytterligere begrunnelse for å gi Landbruksdirektoratet adgang til å fastsette omsetningsavgift etter skjønn, er at innkrevingskompetansen blir juridisk avklart. Det er i dag en uklar grense i praksis for hva som regnes som skjønnsmessig beregning av omsetningsavgift, og hva som regnes som at avgiftssummen kan fastsettes «sikkert» utfra søknaden om produksjonstilskudd eller innlevert oppgave. Ved innkreving av omsetningsavgiften kan det derfor være juridisk uklart om Landbruksdirektoratet har vedtakskompetanse for innkrevingsvedtaket sitt. En delegering av myndighet til å fastsette avgiftssummen også ved skjønn vil dermed trygge innkrevingen av avgiftspengene, ettersom det da følger klart av omsetningsloven § 9 andre ledd at kravet er et tvangsgrunnlag.

Landbruksdirektoratet anbefaler at adgangen til å fastsette omsetningsavgift ved skjønn delegeres fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet.

Orientering til Omsetningsrådet over delegerte saker

I vedtak 49/10 fra Omsetningsrådets møte 8. juni 2010 vedtok Omsetningsrådet: «Vedtaket fattet av SLF etter delegert myndighet skal løpende legges fram som referatsaker i Omsetningsrådet.» Landbruksdirektoratet vurderer at løpende orientering ikke er hensiktsmessig for saker om fastsetting av omsetningsavgift, og anbefaler at det er

tilstrekkelig med en årlig orientering. Antall saker er omfattende, og Landbruksdirektoratet mener det vil være tilstrekkelig for rådet å få en årlig orientering om antall saker samt totalbeløp for avgiftssummen per fond. Klagesaker vil uansett fremmes for rådet.

Klageadgang

Adgang til å klage på vedtakene om skjønnsfastsettelse av avgiftssummen etter delegert myndighet vil, etter Landbruksdirektoratets synspunkt, ivareta produsentenes rettssikkerhet. Slik det følger av omsetningsloven § 8 siste punktum, fastsettes avgiften av rådet med «endeleg verknad». Dersom myndigheten til å fatte skjønsmessige vedtak legges til Landbruksdirektoratet, vil det være adgang for produsentene å påklage vedtaket til Omsetningsrådet. Klager vil imidlertid ikke ha tilgang til en full ordinær toinstansbehandling av fastsettelse av omsetningsavgift ettersom Landbruksdirektoratet fungerer som faglig sekretariat for rådet, og i så måte ikke er uavhengig fra rådet.

Ved at produsentene gis adgang til å påklage vedtaket, vil Omsetningsrådet beholde kontrollen over vedtakene om skjønnsfastsetting. Omsetningsrådet mister heller ikke sin instruksjonsrett over Landbruksdirektoratet i fastsettelsessakene selv om myndigheten delegeres.

Visse endringer i beregningsfaktorene for eggproduksjon – en orientering

Landbruksdirektoratet ser samtidig grunn til å foreta visse justeringer i faktorene for normal eggproduksjon som avgiftene beregnes på bakgrunn av.

Etter evaluering av produksjonstall fra Nortura i 2011 og endring av regler om innredning i 2012, ble det lagt til grunn at samtlige eggprodusenter produserer 18 kg egg i året per høne. Landbruksdirektoratets erfaring viser at 18 kg egg er noe høyt når det gjelder produsenter med under 1000 høner. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at det beregnes 15 kg egg per høne for produsenter med færre enn 1000 høner. Denne endringen vil føre til en riktigere beregning av avgiftene, noe som kan øke legitimiteten til avgiften og føre til færre klager – og derigjennom også visse ressursbesparelser.

Det beregnes ikke omsetningsavgift for 108 kg per produsent ettersom man regner at dette er størrelsen av eget forbruk på gården. Tall fra Animalia («Kjøttets tilstand», 2015, s. 107, tabell 6.1.3) viser at gjennomsnittlig engrosforbruk av egg per innbygger var 12,5 kg i år 2014. Landbruksdirektoratet vil derfor legge til grunn fremover at eget forbruk på gården, som trekkes fra grunnlag for beregning av omsetningsavgift, settes til 48 kg egg i året.

Minstegrense for innkreving av avgifter

I dag kreves avgiften inn for alle produsenter som søker om produksjonstilskudd for mer enn 30 høner. Landbruksdirektoratet ser imidlertid at det fortsatt er en del hobbyprodusenter med lavtytende høner – og mange haner – som blir avkrevd avgift med denne grensen, og vi får en del klager fra disse, fordi produksjonen blir beregnet for høyt. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at det ikke kreves inn avgifter fra produsenter som har søkt om produksjonstilskudd for 50 høner eller mindre.

Saksnr.: 064/16	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 13.09.2016	Tittel: Delegerte saker - rapportering til Omsetningsrådet 13.09.2016	Saksnr.: 16/20356-3

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014, jf. vedtak i sak 51/14.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11 og Omsetningsrådets vedtak i sak 49/10.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Delegerte saker - rapportering til Omsetningsrådet 13.09.2016

Oversikt over delegerte saker per 01.09.2016.

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
22/16	16/44959-4	<p data-bbox="491 477 1230 577">Vedtak om godtgjørelse for reguleringskostnader knyttet til frysefradrag, eksport, reguleringskostnader og fryselaugring av kjøtt, 1. halvår 2016</p> <p data-bbox="491 618 612 651">Vedtak:</p> <p data-bbox="491 692 1238 857">1. Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over frysefradrag og eksport av kjøtt for 1. halvår 2016, og 24 374 189 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Utbetalingen gjøres basert på vedtatte satser og følgende mengder:</p> <p data-bbox="624 898 1182 1099"> <u>Frysefradrag:</u> Storfe, hel 11 217,80 kr 2 039,60 kg Gris, hel 0 kr 0 kg Sau/lam, hel 305 403,40 kr 55 055,70kg <u>Eksport</u> Gris, div 24 057 568,00 kr 943 006 kg </p> <p data-bbox="491 1140 1262 1305">2. Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over reguleringslagring og fryse-lagring av kjøtt for 1. halvår 2016, og 23 135 236 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Utbetaling gjøres basert på vedtatte satser og følgende mengder:</p> <p data-bbox="624 1346 1134 1872"> Innfrysing inkl. svinn: 11 551 369 kr 4 930 978 kg Fryselagring, inkl. renter: 7 869 925 kr 19 791 871 kg Omsetningsgodtgjørelse til slakteriene: 30 228 kr Frakter: 3 331 297 kr Renter av øvrig kapitalutlegg: 120 577 kr Rabatter: 0 kr Pallehold: 231 840 kr Prisgevinst/-tap: 0 kr </p>

23/16	16/24062-7	Egg - Regnskap for markedsregulering første halvår 2016
		Vedtak:
		Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over reguleringskostnader på egg i første halvår 2016, og 956 814,00 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg. Utbetalingen gjøres basert på vedtatte satser og følgende mengder:
		Kjølelagring egg
		kr 194 366,00 2 626 572 kg
		Kjølelagring av heleggpulver
		kr 61 056,00 678 400 kg
		Skip i utenriksfart
		kr 601 094,00 142 439,32 kg
		Renter av kapitalutlegg
		kr 100 298,00
		Totalt kr 956 814,00